

Republika e Kosovës
Republika Kosova – Republic of Kosovo
AGJENCIA KUNDËR KORRUPSIONIT
AGENCIJA PROTIV KORUPCIJE
ANTI – CORRUPTION AGENCY

PRAKTIČNI VODIČ ZA ODGOVORNE ORGANE ZA SPREČAVANJE SUKOBA INTERESA U JAVNIM INSTITUCIJAMA

ŠTAMPANJE OVOG VODIČA JE PODRŽANO OD MEĐUNARODNOG BIROA ZA PODRŠKU
SPROVOĐENJU ZAKONA I ZAŠTITU OD NARKOTIKA (INL) PRI AMBASADI SAD U PRIŠTINI.

Agencija Protiv Korupcije

PRIŠTINA, FEB 2020. | UL. NAZIM GAFURRI NR. 31, 10000, PRIŠTINA, KOSOVO

Izvršni rezime.....	2
Odgovorni organi i pravna lica na koje se primenjuju odredbe Zakona o sprečavanju sukoba interesa	2
Obaveze odgovornih organa	3
Radnje odgovornih organa	4
Dužnosti i odgovornosti odgovornih organa	6
Ograničenja za više javne službenike i preventivne mere javnih institucija	7
Radnje odgovornih organa tokom rešavanja slučaja.....	10
Izvori informacija i njihova provera	11
Radnje Odgovornih organa u slučajevima sukoba interesa	13
Identifikacija, tretiranje, prijavljivanje i evidentiranje 'pojedinačnih' slučajeva sukoba interesa od strane Odgovornih organa	14
Izveštavanje Agenciji protiv korupcije	15
Uloga Agencije protiv korupcije u odnosu na Odgovorne organe.....	16
Korišćenje obrazaca	17
Priloženi prilozi	18

Praktični vodič za odgovorne organe u sprečavanju sukoba interesa u javnim institucijama pruža uputstva i objašnjenja odgovornim organima o tome kako utvrditi pravila, postupke, dužnosti i koje su njihove odgovornosti u odnosu na obaveze koje proizilaze iz odredbi Zakona br. 06/L-011 o sprečavanju sukoba interesa pri vršenju javne funkcije [u daljem tekstu: „Zakon o sprečavanju sukoba interesa“].

Ovaj vodič sadrži osnovni rezime pravnog okvira koji ima za cilj olakšavanje i podnošenje predloga za izradu pravila za tretiranje slučajeva sukoba interesa u okviru institucije, u skladu sa Zakonom o sprečavanju sukoba interesa.

Vodič je pripremljen u okviru stručne pomoći koju Agencija protiv korupcije pruža svim javnim institucijama – koje su navedene kao odgovorni organi Zakonom o sprečavanju sukoba interesa, u skladu sa članom 5 stav 1. tačka 1.8 Zakona br. 03/L-159 o Agenciji protiv korupcije i članom 20. i 21. Zakona o sprečavanju sukoba interesa.

Pored objašnjenja koja su sadržana u ovom vodiču, Agencija protiv korupcije pruža stalnu saradnju sa odgovornim organima u funkciji pravilnog sprovođenja odredaba Zakona o sprečavanju sukoba interesa i unutrašnjom regulativom javnih institucija. Takav pristup je razumniji i efikasniji od ostalih modela sprečavanja sukoba interesa, npr. koncentracija svih dužnosti koji se odnose na sprečavanje sukoba interesa u rukama jedne institucije. Ovo omogućava bolju kontrolu situacije i sprečavanje sukoba interesa na izvoru.

Ovo je prvo izdanje ovog vodiča kojeg je izradila Agencija protiv korupcije, a koji ima za cilj da pomogne odgovornim organima u njihovom radu na identifikaciji, tretiranju i rešavanju mogućih situacija sukoba interesa. Stoga, kao takvog, u zavisnosti od izazova ili problematike prijavljene od strane odgovornih organa, Agencija protiv korupcije ima pravo da preispita, izmenjuje, povuče ili dopunjuje ovaj vodič u cilju njegovog unapređenja u skladu sa potrebama koje mogu nastati tokom procesa rada. Ovaj vodič se može koristiti za izradu podzakonskih akata u skladu sa Zakonom o sprečavanju sukoba interesa, u skladu sa Administrativnim uputstvom o standardima za izradu normativnih akata.

Odgovorni organi i pravna lica na koje se primenjuju odredbe Zakona o sprečavanju sukoba interesa

Na osnovu stava 1. člana 20. Zakona o sprečavanju sukoba interesa, propisano je da je Agencija protiv korupcije centralni organ zadužen za nadgledanje primene odredaba ovog zakona, ali nije jedina institucija. Ovim zakonom je propisano da su sve javne institucije, uključujući centralna i lokalna javna preduzeća, odgovorni za sprečavanje sukoba interesa.

Na osnovu stava. 2 člana 20. Zakona o sprečavanju sukoba interesa propisano je da odgovorni organi za sprovođenje ovog zakona u institucijama su:

- neposredni nadređeni službenika, prema hijerarhiji, u instituciji;
- institucije i rukovodeći organi, u skladu sa zakonom.

Stoga, definicija izraza “Odgovorni organ” podrazumeva (1) neposredne nadređene službenika i (2) institucije i druge rukovodeće organe u skladu sa zakonom, za slučajeve kada su im poverena ovlašćenja za razmatranje slučajeva sukoba interesa.

Zakon o sprečavanju sukoba interesa propisuje principe, pravila i procedure koje se odnose na dozvoljeno i nedozvoljeno ponašanje službenika tokom vršenja javnih funkcija, kao i mere predviđene za kršenje odredbi utvrđenih ovim zakonom. Dalje, na osnovu stava 1. tačka 1.3, tačka 1.4, i tačka 1.5 Zakona o sprečavanju sukoba interesa, ovaj zakon se primenjuje na sve javne službenike i uključuje: više službenike¹ i službena lica², svi referisani kao službenici odnosno viši službenici.

Obaveze odgovornih organa

Stav 3. člana 20. Zakona o sprečavanju sukoba interesa propisuje da sve institucije u okviru svojih unutrašnjih aktivnosti propisuju i

ZAKON SE PRIMENJUJE NA

- ⇒ SVE JAVNE INSTITUCIJE - UKLJUČUJUĆI I CENTRALNA I LOKALNA JAVNA PREDUZEĆA
- ⇒ SVE JAVNE SLUŽBENIKE

¹ Utvrđeni relevantnim zakonom o prijavljivanju imovine.

² Bilo koje drugo lice koje je izabrano ili imenovano u državnom organu kao i službena lica utvrđena na osnovu Krivičnog zakonika Republike Kosovo koja vrše javne dužnosti.

sprovode posebna pravila za sprečavanje sukoba interesa.³ U skladu sa ovim pravnim osnovom svi odgovorni organi⁴, koji uključuju sve javne institucije, uključujući i centralna i lokalna javna preduzeća, dužni su da usvoje svoje posebne podzakonske akte u cilju sprečavanja sukoba interesa. Na osnovu člana 2. Zakona o sprečavanju sukoba interesa, propisane su i obaveze prijavljivanja, mere za sprečavanje, identifikaciju, upravljanje i rešavanje slučajeva sukoba javnog i privatnog interesa službenika tokom i nakon vršenja javnih dužnosti, kao i dužnosti i odgovornosti nadležnih organa.

Sve javne institucije, uključujući i centralna i lokalna javna preduzeća – odgovorni organi, pored utvrđivanja posebnih pravila za sprečavanje sukoba interesa, na osnovu stava 4. člana 20. Zakona o sprečavanju sukoba interesa, u njihovim podzakonskim aktom dužni su da utvrđuju proceduru, način i pravila o:

- ⇒ Prikupljanju i prijemu od legitimnih izvora informacije o privatnim interesima službenika, uključujući i javne ili privatne podatke, informacije pružene od strane medija i pritužbe građana shodno relevantnom zakonu o zaštiti uzbunjivača i bilo koja druga važeća zakonska odredba;
- ⇒ Proveri pouzdanosti izvora informacija za dokazivanje sukoba interesa;
- ⇒ Obaveštavanju službenika o informacijama obezbeđenih za njega koje predstavljaju uzrok sukoba interesa i pružanje mogućnosti da dokaže suprotno ako se to traži od strane službenika;
- ⇒ Pismenom obaveštavanju izveštača u roku od petnaest (15) dana o daljem razmatranju informacije.

Radnje odgovornih organa

Od svih javnih institucija, uključujući centralna i lokalna javna preduzeća, zahteva se usvajanje podzakonskih akata (uredbe, administrativna uputstva ili akti sa takvom

³ Stav 3. član 20. Zakona br. 06/L-011: “Institucije u svojim internim aktima, propisuju i sprovode posebna pravila za sprečavanje sukoba interesa, u zavisnosti od oblasti delovanja određene institucije”.

⁴ Na osnovu tačke 2.1 i 2.2, stava 2. člana 20 Zakona br. 06/L-011: *Odgovorni organi za sprovođenje Zakona br. 06/L-011 u institucijama su: 1. neposredni rukovodioci službenika, prema hijerarhiji, u instituciji; i 2. institucije i odgovorni organi u skladu sa zakonom.*

pravnom snagom) u cilju utvrđivanja posebnih pravila za sprečavanje sukoba interesa u svojoj instituciji, u skladu sa prirodom i delokrugom rada institucije.

U svojim pravnim aktima u cilju sprečavanja sukoba interesa i tretiranja slučajeva sukoba interesa, odgovorni organ je dužan da se pozove na odredbe zakona o sukobu interesa. U prvom delu podzakonskog akta treba se usredsrediti na definicije, delokrug i cilj akta. Ostali delovi će biti izrađeni kao u nastavku ovog vodiča.

Međutim, tokom izrade podzakonskih akata odgovorni organi su dužni da poštuju odredbe Administrativnog uputstva br. 03/2013 o standardima izrade normativnih akata.⁵ S obzirom da ovo Administrativno uputstvo ima za cilj utvrđivanje i unifikaciju standarda za izradu normativnih akata od strane institucija Republike Kosovo, njene odredbe su obavezujuće za sve institucije i njihove relevantne jedinice, i za sva lica koja učestvuju u procesu izrade, konsultacija, razmatranja i usvajanja normativnih akata.

Kod korišćenja pojmova u pravnom aktu, institucija se poziva ali se ne ograničava na pojmove korišćene u članu 3. Zakona o sprečavanju sukoba interesa:

- **Privatni interes službenog lica** – znači svaka prednost službenog lica, njegove porodice, prijatelja i lica ili organizacija, sa kojima je imao ili ima poslovne odnose;
- **Viši službenik** – znači viši javni službenik definisan u skladu sa odgovarajućim zakonom o prijavljivanju, kontroli i poreklu imovine .
- **Službeno lice** – znači svako drugo lice izabrano ili imenovano u nekom državnom organu kao i službena lica definisana u Krivičnom zakoniku Republike Kosova koja vrše javne dužnosti i koja nisu obuhvaćena u tački 1.3 člana 3. Zakona;
- **službenik** – znači svaki viši službenik i svako službeno lice prema tački 1.3. i 1.4 člana 3. Zakona;
- **lice povezano sa službenikom** – supružnik ili lice sa kojim živi, srodnik po pravoj liniji krvnog srodstva bez ograničenja, srodnik po pobočnoj liniji do četvrtog kolena, usvojitelj, usvojenik, srodnik po tazbini do drugog kolena, kao i svako fizičko ili pravno lice koje je sa službenim licem imalo ili ima neki zajednički privatni interes imovinske ili neimovinske prirode.;
- **donošenje odluke** – poslednja faza u procesu donošenja odluka u kojoj se odlučuje o konačnoj sadržini akta ili ugovora, kao i one prethodne faze u

⁵ Administrativno uputstvo br. 03/2013 o standardima izrade normativnih akata: http://www.kryeministri-ks.net/repository/docs/Udhezim_Administrativ_Nr_032013_per_standardet_e_hartimit_te_akteve_norm....pdf

donošenju odluka koje su suštinske i presudne i u kojima učešće, uticaj i položaj zvaničnika određuju konačnu sadržinu akta ili ugovora, kao i svaka radnja zvaničnika u vršenju javne funkcije;

- **institucija** – uključuje javne institucije na centralnom i lokalnom nivou, preduzeća na centralnom i lokalnom nivou u kojima postoji učešće državnog ili nacionalnog kapitala, i druge institucije osnovane zakonom;
- **odgovorni organ** – znači direktni nadređeni prema hijerarhiji, rukovodeće institucije i organi prema zakonu kao i odgovorna lica ovlašćena u relevantnim institucijama.

U pravnom podzakonskom aktu treba takođe koristiti i druge pojmove koji se koriste u pomenutom aktu, a zbog prirode i delokruga institucije možda nisu poznati javnosti.

Dužnosti i odgovornosti odgovornih organa

Sve javne institucije dužne su da imenuju službenike odgovorne za sprečavanje sukoba interesa u okviru svojih institucija. Zbog prirode i izazova koji se odnose na slučajeve sukoba interesa, preporučuje se da se u svojstvu odgovornih službenika, imenuju službenici Kancelarije za ljudske resurse ili Pravne kancelarija odgovarajuće institucije.

U zavisnosti od mandata, nadležnosti, delokruga, broja zaposlenih, funkcije i složenosti institucije, kao i drugih faktora, rukovodilac institucije može doneti odluku o imenovanju jednog ili više službenika u svojstvu odgovornih službenika za slučajeve sukoba interesa u okviru institucije - odgovornog organa.

Odgovorni organi, u okviru svojih nadležnosti, informišu, savetuju i nadgledaju službenike u okviru svoje institucije o mogućim situacijama sukoba interesa, preduzimaju preventivne mere i podnose izveštaj Agenciji protiv korupcije.

U posebnim slučajevima, odgovorni organi traže pomoć, savete, stručnu pomoć ili predloge od strane Agencije protiv korupcije, u cilju boljeg upravljanja i rešavanja konkretnih slučajeva sukoba interesa.

Od odgovornih organa se zahteva da obezbede informativne sesije za nove službenike u instituciji, tako da svaki službenik dobije uputstva o izbegavanju i prijavljivanju sukoba interesa. Štaviše, ovi organi su dužni da koriste obrasce koje je pripremila Agencija protiv korupcije u vezi sa slučajevima prijavljivanja sukoba interesa i obrascima za evidentiranje slučajeva sukoba interesa.

Ograničenja za više javne službenike i preventivne mere javnih institucija

Sve javne institucije - odgovorni organi - su dužni da se pozivaju na odredbe u vezi s ograničenjima viših službenika, nakon prestanka vršenja javne dužnosti, utvrđenim u članu 18. Zakona o sprečavanju sukoba interesa. U ovom kontekstu, početak radnog odnosa za takve službenike je zabranjen u slučajevima koje ovaj član obuhvata.

Viši službenik nema pravo da se zaposli ili da bude imenovan, u periodu do dve (2) godine nakon završetka vršenja javne funkcije, na rukovodećoj ili upravnoj poziciji,

ODGOVORNI ORGAN

- ✓ IMENUJE ODGOVORNOG SLUŽBENIKA (ODGOVORNE SLUŽBENIKE);
- ✓ PRIKUPLJA I PRIMA INFORMACIJE IZ LEGITIMNIH IZVORA U VEZI SA PRIVATNIM INTERESIMA SLUŽBENIKA, UKLJUČUJUĆI JAVNE ILI PRIVATNE PODATKE, INFORMACIJE OBEZBEĐENE IZ MEDIJA I PRITUŽBE GRAĐANA U SKLADU SA RELEVANTNIM ZAKONOM O ZAŠTITI UZBUNJIVAČA I SVAKOM DRUGOM VAŽEĆOM ZAKONSKOM ODREDBOM;
- ✓ PROVERAVA POUZDANOST IZVORA I INFORMACIJA U CILJU DOKAZIVANJA SUKOBIA INTERESA;
- ✓ OBAVEŠTAVA SLUŽBENIKA O INFORMACIJAMA KOJE SU OBEZBEĐENE O NJEMU I KOJE PREDSTAVLJAJU UZROK SUKOBIA INTERESA I DAJE MU MOGUĆNOST DA DOKAZUJE SUPROTNO AKO TO TRAŽI SLUŽBENIK;
- ✓ OBAVEŠTAVA PISMENO IZVESTIOCA U ROKU OD PETNAEST (15) DANA O DALJOJ OBRADI INFORMACIJE.

nit i da bude uključen u kontroli ili reviziji javnih i privatnih institucija i njima podređenih institucija, koje imaju poslovne odnose sa institucijom u kojoj je vršio javnu funkciju, ukoliko su njegove dužnosti u periodu od dve godine pre prestanka njegove javne funkcije bile neposredno povezane sa nadzorom, kontrolom ili sankcionisanjem njihovim aktivnosti.

Takođe nema pravo ni da:

- ⇒ bude uključen u ugovorni odnos, bilo neposredno ili preko nekog drugog bliskog lica ili poverenika, sa institucijom u kojoj je vršio javnu funkciju u periodu do dve (2) godine nakon završetka obavljanja njegove javne funkcije;
- ⇒ zastupa, pomaže ili savetuje neko fizičko ili pravno lice, bilo neposredno ili preko nekog drugog bliskog lica ili poverenika, po pitanju sukoba ili poslovnog odnosa sa institucijom, u vezi sa dužnostima koje je vršio ili koje još vrši, u periodu do dve (2) godine nakon završetka vršenja njegove javne funkcije; i
- ⇒ koristi privilegovane ili poverljive informacije do kojih je došao tokom vršenja svoje javne funkcije, za druge ciljeve i zaposlenja u budućnosti, za svoje privatne interese ili interese nekog bliskog lica ili poverenika, u trajanju do dve (2) godine nakon završetka vršenja njegove javne funkcije.

Institucija u kojoj je visoki službenik obavljao javnu funkciju, ne može poslovati, do godinu dana od prestanka njegove javne funkcije, sa subjektom u kome bivši službenik, njegovo blisko lice ili poverenik imaju učešće od najmanje od pet procenata (5%) u osnivačkim pravima, rukovodstvu ili kapitalu, bilo neposrednim učešćem ili učešćem preko drugih pravnih lica.

Institucija u kojoj je visoki službenik vršio javnu funkciju treba, što je pre moguće, ali najkasnije u roku od trideset (30) dana, da obavesti Agenciju protiv korupcije o svim okolnostima navedenim u stavu 1. člana 18. Zakona o sprečavanju sukoba interesa.

Svaka institucija ili nadređeni službenika ili rukovodeća institucija, će preduzeti potrebne, intenzivne i proporcionalne mere, kako bi se unapred i u svakom slučaju izbegao stvaran ili mogući sukob interesa zbog izbora, imenovanja ili dodele određenih dužnosti ili odgovornosti službeniku. Ove mere uključuju, ali se ne ograničavaju na sledeće:

PREVENTIVNE MERE

- ✓ UTVRĐIVANJE POČETKA I ZAVRŠETKA MANDATA SLUŽBENIKA;
- ✓ PAŽNJA O USPOSTAVLJANJU RADNOG ODNOSA SA (VIŠIM) SLUŽBENIKOM;
- ✓ PODIZANJE SVESTI O DOZVOLJENIM I ZABRANJENIM RADNAMA OD STRANE I SA SLUŽBENIKOM.

- ☒ ograničavanje određenih informacija za službenika ili izbegavanje dužnosti i odgovornosti koje predstavljaju uzrok pojave sukoba interesa ili neusaglašenosti;
- ☒ izuzeće službenika od učešća u donošenju odluka;
- ☒ razmatranje ili promena dužnosti i nadležnosti službenika ili njegovo raspoređivanje na drugu dužnost čime se izbegava sukob interesa, u meri u kojoj zakonom nije drugačije propisano;
- ☒ izbegavanje imenovanja i izbora službenika na funkcije, na kojima postoji ili bi mogao nastati sukob interesa;
- ☒ opoziv ili ukidanje nekog akta koji je donet u uslovima sukoba interesa.

Bez obzira na gore navedene osnovne mere i bilo koje druge mere propisane zakonom, službenik ili njegov nadređeni prema hijerarhiji, neće biti izuzeti od odgovornosti, ukoliko preduzete mere nemaju efekta na sprečavanje i rešavanje sukoba interesa ili neusaglašenosti sa Zakonom o sprečavanju sukoba interesa.

Nadređeni ili rukovodeća institucija će obavestiti Agenciju protiv korupcije o merama preduzetim za sprečavanje i rešavanje sukoba interesa ili neusaglašenosti sa ovim Zakonom.

Svaka institucija, nadređeni službenika ili rukovodeća institucija mora obezbediti da je službenik, prilikom vršenja svoje javne funkcije, obavio ove radnje:

- ✓ prenosi privatni interes i prava na upravljanje preduzećem, u skladu sa članom 15. Zakona o sukobu interesa;
- ✓ preduzima unapred mere samoizuzeća ili izuzeća iz procesa donošenja odluka, rasprave i glasanja o pitanjima u sukobu, izuzev slučajeva kada to nije izričito propisano zakonom;
- ✓ podnosi ostavku na dužnosti, funkcije ili delatnosti koje su u sukobu ili neusaglašenosti sa njegovom javnom funkcijom;
- ✓ podnosi ostavku na javnu funkciju.

Dalje, isti pravni osnov predviđa da će nadređeni službenika ili rukovodeća institucija, preduzeti potrebne, intenzivne i proporcionalne mere, kako bi se unapred i u svakom slučaju izbegao stvaran ili mogući sukob interesa zbog izbora, imenovanja ili dodele određenih dužnosti ili odgovornosti službeniku. Ove mere uključuju, ali se ne ograničavaju na sledeće:

- ograničavanje određenih informacija za službenika ili izbegavanje dužnosti i odgovornosti koje predstavljaju uzrok pojave sukoba interesa ili neusaglašenosti;

- izuzeće službenika od učešća u donošenju odluka;
- razmatranje ili promena dužnosti i nadležnosti službenika ili njegovo raspoređivanje na druge dužnosti kojima se izbegava sukob interesa, u meri u kojoj zakonom nije drugačije propisano;
- izbegavanje imenovanja i izbora službenika na funkcije, na kojima postoji ili bi mogao nastati sukob interesa;
- opoziv ili ukidanje nekog akta koji je donet u uslovima sukoba interesa.

Bez obzira na gore navedene osnovne mere i bilo koje druge mere predviđene zakonom o sprečavanju sukoba interesa, službenik ili njegov nadređeni prema hijerarhiji, neće biti izuzeti od odgovornosti, ukoliko preduzete mere nemaju efekta na sprečavanje i rešavanje sukoba interesa ili neusaglašenosti u skladu sa ovim Zakonom.

Nadređeni ili rukovodeća institucija će obavestiti Agenciju protiv korupcije o merama preduzetim za sprečavanje i rešavanje sukoba interesa ili neusaglašenosti sa Zakonom o sprečavanju sukoba interesa.

Radnje odgovornih organa tokom rešavanja slučajeva

Od svih institucija se zahteva da svaki slučaj rešavaju uz posebnu pažnju. Zahteva se poštovanje principa profesionalizma, integriteta, poverljivosti i drugih principa neophodnih za najdelotvornije i najefikasnije rešavanje slučajeva. Za svaku situaciju sukoba interesa koja je nastala, odgovorni organ registruje identitet službenika, njegove privatne interese, razloge za sukob interesa i utvrđeni sukob ili neusaglašenost, zainteresovane strane, izvor informacija i odluke donete za njihovo sprečavanje, tretiranje i rešavanje.

Odgovorni organ prvobitno utvrđuje koji su načini prijema i obrade informacija ili informacije. U ovom kontekstu, odgovorni organ prikuplja informacije o sukobu interesa iz različitih izvora. Nakon toga zahteva se provera informacija, kad god je dobijena iz neidentifikovanih ili anonimnih izvora informacija.

Odgovorni organi su dužni da, u roku od 15 (petnaest) dana, obaveste izvestioca o prijemu informacije radi dalje obrade informacije.

Odgovorni organi upravljaju dokumentacijom u vezi sa tretiranim slučajevima i popunjavaju registar za slučajeve sukoba interesa, koji treba da sadrži lične podatke službenika (ime, prezime, datum rođenja i druge informacije), čiji je privatni interes bio uzrok sukoba interesa, zainteresovane strane, izvor podataka i način njihovog dobijanja i provera, kao i druge relevantne podatke koji se odnose na slučaj.

Nakon tretiranja situacije sukoba interesa, odgovorni organi sastavljaju izveštaj u vezi sa procenom ili utvrđivanjem stanja.

U slučajevima kada je potrebno uključivanje Agencije protiv korupcije, odgovorni organ je dužan da dostavi sve prikupljene informacije koje moraju biti tačne i proverene, i koje odražavaju stvarno stanje u vezi sa slučajem za koji se traži stručna pomoć.

Izvori informacija i njihova provera

Odgovorni organ prikuplja informacije o sukobu interesa iz raznih izvora. Ovi izvori mogu biti:

- ⇒ sam službenik;
- ⇒ ostali službenici ili zaposleni u institucijama;
- ⇒ institucije za sprovođenje zakona i druge javne institucije;
- ⇒ privatni subjekti i druga lica;
- ⇒ mediji;
- ⇒ ostali izvori informacija (baza podataka, informacije dostupne javnosti itd).

Zahteva se provera informacija, kad god je dobijena iz neidentifikovanih ili anonimnih izvora informacija.

Po prijemu pismene prijave svakog slučaja pojedinačno, odgovorni organ ih evidentira, obaveštava rukovodioca institucije o primljenoj prijavi i okolnostima pomenutim u njoj i pokreće postupak provere.

Tokom provere, odgovorni organ prikuplja i dobija informacije iz legitimnih izvora o privatnim interesima službenika, uključujući javne ili privatne podatke, informacije obezbeđena iz medija i pritužbe građana u skladu sa važećim Zakonom o zaštiti uzbunjivača i drugim važećim zakonskim odredbama.

Odgovorni organ će proveriti pouzdanost izvora informacija, kako bi utvrdio postojanje sukoba interesa i obavestio službenika o datim informacijama o njemu koje predstavlja osnov za sukob interesa i daje mu mogućnost da dokaže suprotno, ako to službenik traži. Ova se informacija upućuje službeniku u pismenom obliku, izuzev u slučajevima kada je treba dati bez odlaganja.

Kada se prikupljaju potrebne informacije o slučaju i objašnjenja službenika, odgovorni organ izrađuje izveštaj o slučaju. Izveštaj treba da sadrži informacije prikupljene iz legitimnih izvora, ključne nalaze, objašnjenja službenika, preporuke o slučaju i gore pomenute dodatne radnje.

Nakon završetka procedure provere, odgovorni organ podnosi završni izveštaj rukovodiocu institucije.

U slučaju da rukovodilac institucije utvrdi da izveštaj ne sadrži dovoljno dokaza o sukobu interesa, da slučaj nije pravilno proveren ili postoje druge prepreke koje ne dozvoljavaju donošenje odluke, izveštaj zajedno sa odgovarajućim uputstvima, treba vratiti odgovornom organu za dodatnu proveru.

U slučaju da rukovodilac institucije utvrdi da izveštaj ne sadrži dovoljno dokaza o sukobu interesa, da slučaj nije pravilno proveren ili postoje druge barijere koje ne dozvoljavaju donošenje odluke, izveštaj zajedno sa odgovarajućim uputstvima, treba vratiti odgovornom organu za dodatnu proveru.

Nakon što rukovodilac institucije donese odluku o slučaju, odgovorni organ registruje privatne interese službenika i preduzima odgovarajuće mere za rešavanje sukoba interesa. Rezultati provere se saopštavaju Agenciji protiv korupcije.

Odluke donete tokom procesa provere se moraju donositi u skladu sa upravnim postupkom u javnim institucijama, da budu obrazložene, dobro zasnovane, razumne, sa jasnim pravima na žalbu i uslovima primene. Ovu Odluku treba uputiti u pisanom obliku.

Ukoliko službenik ne podnese prijavu svakog slučaja pojedinačno, ali odgovorni organ dobije informacije o stvarnom ili mogućem sukobu interesa, on će zahtevati od

službenika da podnese prijavu ili pismeno obrazloženje. U ovom slučaju, odgovorni organ uživa sva ovlašćenja predviđena zakonom za proveru, u skladu sa ovim vodičem za proveru. Postupak provere je isti kao i za prijavu svakog slučaja pojedinačno.

Proces provere treba registrovati (dokumentovati), posebno - informacije dobijene iz izvora informacija i objašnjenja službenika. Svi podaci (dokumenti), koji razmatraju određeni slučaj, trebaju biti prikupljene u posebnom dosijeu i čuvane odvojeno, u skladu sa uredbom o dokumentaciji. Pristup ovim informacijama i dokumentaciji (dokumentima) dozvoljen je samo rukovodstvu institucije, odgovornom organu, Agenciji protiv korupcije i drugim državnim institucijama, u skladu sa njihovim mandatom i ovlašćenjima.

Radnje Odgovornih organa u slučajevima sukoba interesa

Ako tokom provere, odgovorni organ otkrije činjenice koje dokazuju kršenje zakona, u odluku treba uključiti predlog daljih radnji razmatrajući:

- ☐ disciplinske sankcije;
- ☐ opoziv ili ukidanje akta donetog u uslovima sukoba interesa;
- ☐ dostavljanje materijala agencijama za sprovođenje zakona za dalje odlučivanje o sprovođenju administrativne ili krivične odgovornosti;
- ☐ odgovornost službenika koji nisu sprečili sukob interesa;
- ☐ analizu uzroka posebnog sukoba interesa i predloge za poboljšanja u instituciji u vezi sa sprečavanjem sukoba interesa ili druga potrebna poboljšanja.

Identifikacija, tretiranje, prijavljivanje i evidentiranje 'pojedinačnih' slučajeva sukoba interesa od strane Odgovornih organa

Za sve predstavljene situacije sukoba interesa, odgovorni organ registruje identitet službenika, njegove privatne interese, razloge za sukob interesa i utvrđeni sukob ili neusaglašenost, zainteresovane strane, izvor informacija, kao i odluke donete za njihovo sprečavanje, tretiranje i rešavanje.

U cilju prijavljivanja 'pojedinačnih slučajeva' privatnih interesa službenika, od odgovornih organa se zahteva da postupaju u skladu sa članom 17. Zakona o sprečavanju sukoba interesa. Prema tome, tokom izrade podzakonskog akta, Odgovorni organ – institucija, mora uzeti u obzir sledeće:

- ⇒ Svaki službenik tokom vršenja svoje javne funkcije, na osnovu svojih saznanja i u poverenju, dužan je da izvrši prethodno samoprijavljivanje, pojedinačnih slučajeva, postojanja njegovih privatnih interesa ili njemu bliskih lica, u vezi sa odlučivanjem u određenom pitanju, koje može da bude uzrok pojave sukoba interesa i da se povuče iz donošenja te odluke.

- ⇒ Prijavljivanje pojedinačnih slučajeva privatnih interesa uvek se vrši od strane službenika, kada se to zahteva od strane rukovodioca ili rukovodeće ili nadzorne institucije. Po pravilu, prijavljivanje treba zahtevati i izvršiti unapred. Kada to nije moguće ili kada se nije dogodilo, treba zahtevati da se prijava preda što je pre moguće ali najkasnije u roku od trideset (30) dana od dana zahteva ili utvrđivanja sukoba interesa.
- ⇒ Samoprijavljivanje ili prijavljivanje uz zahtev kao pravilo, podnosi se u pismenom obliku kada je službenik uključen u odlučivanje o nekom određenom pitanju.
- ⇒ Za svaki pojedinačni slučaj pojave sukoba interesa, institucija poslodavac registruje identitet službenika, njegove privatne interese, uzrok sukoba interesa i utvrđeni sukob ili neusaglašenost, zainteresovane strane, izvor informacija, kao i odluke donete radi njihovog sprečavanja, tretiranja i rešavanja.
- ⇒ Izjave o privatnim interesima i svi priloženi dokumenti smatraju se službenom dokumentacijom.

Izveštavanje Agenciji protiv korupcije

Odgovorni organ dužan je da izveštava Agenciji protiv korupcije odmah nakon odluke o slučaju, najkasnije u roku od 15 dana.

Osim pojedinih slučajeva, organi odgovorni za sprovođenje ovog zakona u institucijama dostavljaju Agenciji svake godine, za prethodnu godinu, najkasnije do 31. januara, izveštaj o obavljenim delatnostima u pogledu sprovođenja Zakona o sprečavanju sukoba interesa, uključujući slučajeve sukoba interesa, načine koje su sledili za njihovo sprečavanje ili tretiranje, postignute rezultate, kao i status njihovog tretiranja.

Godišnji izveštaj za prethodnu godinu Odgovornog organa uključuje slučajeve sukoba interesa, preduzete radnje, preventivne mere ili njihovo rešavanje, postignute rezultate i status predmeta.

Agencija protiv korupcije objavljuje na svojoj zvaničnoj internet stranici izveštaj o aktivnostima preduzetim u vezi sa slučajevima sukoba interesa za sve odgovorne organe.

Uloga Agencije protiv korupcije u odnosu na Odgovorne organe

Agencija protiv korupcije je centralni organ odgovoran za nadgledanje primene Zakona o sprečavanju sukoba interesa. Kao takva, Agencija pomaže odgovornim organima u pripremi i unapređenju politika, praćenju mehanizama za sprečavanje i izbegavanje slučajeva sukoba interesa, kao i drugim dužnostima u skladu sa mandatom utvrđenim važećim zakonodavstvom.

U odnosu na Odgovorne organe, Agencija protiv korupcije:

- ⇒ Pruža stručnu i tehničku pomoć za savetovanje i podršku zakonskim i podzakonskim inicijativama, koje trebaju preduzeti javne institucije u sprečavanju sukoba interesa;
- ⇒ Sprovodi administrativne istrage u skladu sa upravnim postupkom i daje preporuke za jačanje kapaciteta za upravljanje sukobima interesa u institucijama;
- ⇒ Pruža savete posebnim višim službenicima, rukovodiocima, na njihov zahtev, u vezi sa određenim slučajevima pojave sukoba interesa, uključujući posebna savetovanja sa službenim licima u skladu sa ovim zakonom, nakon što su

iscrpljena interna sredstva u instituciji poslodavcu, i kad se ocenjuje da je neophodno uključiti Agenciju;

⇒ Vodi evidenciju o slučajevima sukoba interesa i odgovarajućim merama koje je preduzela Agencija i prikuplja informacije koje su prijavile institucije za relevantne registre o prijavljivanju, tretiranju i rešavanju slučajeva pojave sukoba interesa.

Za proveru i upravnu istragu sukoba interesa i neusaglašenosti, Agencija protiv korupcije ima pravo da koristi potrebne informacije iz svih institucija i javnih i privatnih pravnih lica, koja su dužna da ih stave na raspolaganje i/ili da obezbede pristup traženim informacijama ili njihovim izvorima u korist Agencije, najkasnije u roku od petnaest (15) dana.

U vršenju svojih dužnosti i odgovornosti, Agencija protiv korupcije se izjašnjava odlukama, preporukama i mišljenjima.

U upravnom postupku u vezi sa sukobom interesa, Odluke Agencije protiv korupcije su konačne.

Korišćenje obrazaca

Odmah nakon stupanja na snagu Zakona o sprečavanju sukoba interesa, Agencija protiv korupcije je usvojila je Pravilnik br. 01/2018 o radu Agencije putem kojeg je usvojila dva obrasca:

- 1. Obrazac za prijavljivanje sukoba interesa;**
- 2. Obrazac za evidentiranje sukoba interesa;**

Zahteva se sprovođenje i korišćenje ova oba obrasca od strane svih javnih institucija – odgovornih organa.

U zavisnosti od subjekta: (1) Obrazac za prijavljivanje sukoba interesa potpisuje se od strane službenika prilikom preuzimanja dužnosti, zaposlenja, imenovanja, dodeljivanja dužnosti; i (2) Obrazac za evidentiranje sukoba interesa služi instituciji – Odgovornom organu u vezi sa evidentiranjem slučajeva kao i njihovom izveštavanju na kraju godine Agenciji protiv korupcije.

Stoga, zahteva se korišćenje ovih obrazaca od strane Odgovornih organa, ili da se pozivaju na podzakonski akt za korišćenje takvih obrazaca od strane odgovornih službenika dotične institucije.

Priloženi prilozi

Vodiću su priloženi sledeći prilozi:

- ⇒ Odluka o imenovanju odgovornog organa (Prilog I);
- ⇒ Izjava o privatnim interesima službenika (Prilog II);
- ⇒ Podaci iz rezultata provere sukoba interesa (Prilog III);
- ⇒ Izveštaj o aktivnostima preduzetim u skladu sa Zakonom o sprečavanju sukoba interesa pri vršenju javne funkcije (Prilog IV)

Ovo je prvo izdanje ovog vodiča koji je izrađen od strane Agencije protiv korupcije, koji ima za cilj da podržava odgovorne organe u njihovom radu, na identifikaciji, tretiranju i rešavanju mogućih situacija sukoba interesa. Stoga, kao takav, u zavisnosti od izazova ili problema iznošenih od strane odgovornih organa, Agencija protiv korupcije ima pravo da preispita, izmeni, povuče ili dopunjava ovaj Vodič u cilju njegovog unapređenja u skladu sa potrebama koje mogu nastati tokom procesa rada. Ovaj vodič može služiti za izradu podzakonskih akata u skladu sa Zakonom o sprečavanju sukoba interesa, u skladu sa Administrativnim uputstvom o standardima za izradu normativnih akata.

Pripremila
Agencija protiv korupcije

Priština
Februar 2020

PRILOG I

(naziv institucije i logo)

Br. protokola:

Datum: / /

Na osnovu [*pravni osnov institucije za donošenje odluke*] kao i člana 20. Zakona br. 06/L-011 o sprečavanju sukoba interesa pri vršenju javne funkcije, [*funkcija rukovodioca institucije*], donosi ovu:

ODLUKU

o imenovanju odgovornog organa

1. Osniva se odgovorni organ za sprečavanje sukoba interesa u okviru [naziv institucije].
2. Sastav i struktura odgovornog organa je sledeća:
 - 2.1. Gđa/G. (ime i prezime), (pozicija) kao predsedavajući odgovornog organa;
 - 2.2. Gđa/G. (ime i prezime), (pozicija);
 - 2.3. Gđa/G. (ime i prezime), (pozicija) kao član jedinice odgovornog organa.
3. Za ispunjavanje svojih dužnosti u vezi sa sprečavanjem sukoba interesa, odgovorni organ je ovlašćen da:
 4. prikuplja i prima od legitimnih izvora informacije o privatnim interesima službenika, uključujući i javne ili privatne podatke, informacije obezbeđene od medija i pritužbe građana, u skladu sa relevantnim zakonu o zaštiti uzbunjivača i drugim važećim zakonskim odredbama;
 5. traži od službenika uključenog u istrazi slučaja sukoba interesa da na zahtev dostavi dodatne informacije ili izjavu o privatnim interesima službenika;
 6. registruje privatni interes službenika;
 7. proverava pouzdanost izvora i informacija kako bi dokazao sukob interesa.
 8. proverava slučajeve sukoba interesa i odlučuje da li postoji kršenje zakonskih odredbi u vezi sa sprečavanjem sukoba interesa ili drugih zakonskih odredbi;
 9. donosi odluke u posebnim slučajevima, predlaže dalje radnje i aktivnosti u sprečavanju sukoba interesa u instituciji, obavesti Agenciju protiv korupcije;
 10. obaveštava nove službenike i održava redovne obuke službenika i savetuje ih o sprečavanju sukoba interesa;
 11. po potrebi sprovodi i druge aktivnosti u ovom pravcu.
12. Odluka stupa na snagu na dan potpisivanja.

Na osnovu gore navedenog, odlučeno je kao u dispozitivu ove odluke.

Pravna pouka: Protiv ove Odluke, nezadovoljna strana ima pravo na žalbu Komisiji za rešavanje sporova i žalbi u [naziv institucije], u roku od 30 (trideset) dana, od dana prijema ove odluke.

Ime & prezime

pozicija

Odluka dostaviti:

- *Članovima Odgovornog organa i njihovim direktnim nadzornicima;*
- *Kancelariji [direktora, sekretara, ministra]*
- *Pravnom odeljenju;*
- *Kancelariji za osoblje;*
- *Arhivi.*

PRILOG II

(naziv institucije i logo)

Br. protokola:

Datum: / /

Na osnovu člana 17. Zakona br. 06/L-011 o sprečavanju sukoba interesa pri vršenju javne funkcije:

Izjava o privatnim interesima službenika

Odeljak A (popunjava službenik)

Naziv institucije	
Ime službenika (ime i prezime)	
Jedinica i pozicija	
Datum dostavljanja	
Kontakta podaci (broj telefona, e-mail adresa, adresa)	

☐ Samoprijavljivanje	☐ Prijavljivanje na zahtev
---	---

Privatni interesi koji uzrokuju ili mogu uzrokovati razloge za sukob interesa	
Opis situacije sukoba interesa ili mogućeg sukoba interesa	
Radnje koje su već preduzete za rešavanje sukoba interesa	
Predlog za rešavanje sukoba interesa	
Dodatni podaci (ako postoje)	

Ja ... (*ime i prezime*) potvrđujem da su podaci koje sam naveo u ovoj izjavi istiniti, potpuni, tačni i snosim zakonsku odgovornost za njih:

..... (potpis, ime, prezime)

Odeljak B (popunjava odgovorni organ)

Datum prijema	
Odgovorni organ (pozicija, ime, prezime)	
Registarski broj	

<p>Dalje radnje: disciplinske sankcije; opoziv ili otkazivanje akta; dostavljanje materijala agencijama za sprovođenje zakona (za dalje razmatranje o sprovođenju administrativne ili krivične odgovornosti); odgovornost službenika koji nisu sprečili sukob interesa; druge radnje (ako ima).</p> <p>* Molimo objasnite i opravdajte predložene radnje ili odbijanje bilo koje od navedenih opcija.</p>	
Analiza uzroka sukoba interesa i predlozi za poboljšanja	

Datum	
Potpis	
(Pozicija, ime, prezime)	

PRILOG III

(naziv institucije i logo)

Br. protokola:

Datum: / /

Podaci rezultata provere sukoba interesa

Naziv institucije			
Registarski broj			
Ime službenika (ime i prezime)			
Jedinica i pozicija			
Datum podnošenja izjave ili prijema informacija		Datum odluke	
Opis slučaja (primljeni podaci, izvor informacije, uključena lica, itd.)			
Donesena odluka i obrazloženje			
Analiza uzroka sukoba interesa i predlozi za poboljšanje			
Kontakt podaci (ime i prezime, broj telefona, e-mail adresa)			

PRILOG IV

(naziv institucije i logo)

Br. protokola:

Datum: / /

Izveštaj o aktivnostima preduzetim u skladu sa Zakonom o sprečavanju sukoba interesa pri vršenju javne funkcije

Br.	Slučaj sukoba interesa	Radnje preduzete za sprečavanje ili rešavanje	Postignuti rezultati	Status njihovog rešavanja
1.				
2.				
3.				

Br.	Ostale aktivnosti preduzete od strane institucije u sprečavanju sukoba interesa

Pozicija, ime, prezime:

Kontakt podaci (telefon, e-mail)
